

MEDIA 92

EF rykker den betrængte europæiske film- og TV-industri til undsætning

af Dan Nissen

Media 92 er titlen på et EF-initieret foretagende, men den passende titel er også et akronym for et initiativ hvis fulde og med omhu valgte titel lyder 'Measures to Encourage the development of the Industry of Audiovisual production'.

Og inden man falder i nationalistisk svime over grimme tiltag fra EF-uhytet, er det værd at huske på, at på europæisk basis er det amerikansk film der sidder på 60% af markedet (i England på op mod 90%) og at videomarkedet for 40% vedkommende er amerikansk. Lederen af projektet, Holde Lhoest pointerede også i forbindelse med Media 92s tegnefilmsprogram, at der på europæisk basis blev sendt ca. 11.000 timer tegnefilm i TV. Heraf var den europæiske kvote på - 350 timer.

Pilotprojekter

Programmet blev søsat i 88 og har indtil videre været et pilotprojekt. Det er af EF-kommisionen blevet vurderet som så tilfredsstillende, at pilotprojektet er blevet afsluttet nærmest før tiden og erstattet af 'Media 95'. Det er en langsigtet mediestrategi, der er under opbygning.

Sådan som de enkelte pilotprojekter under 'Media92'-hatten indtil videre har udviklet sig, forgår styrkelsen af de nationale industrier bl.a. ved at støtte distributionen af de enkelte landes film og TV-produktioner i de øvrige EF-lande. Samtidig opmuntrer programmet til samarbejde mellem de nationale industrier for derigennem at forøge produktions- og distributionskapaciteten.

Derfor skal pilotprojekterne først og fremmest støtte nyskabelser i den retning, og det har allerede vist sig, at der med støttetiltag kan skabes ret så store markeder for sektorer, der ellers har været opfattet som lidt rentable. Således har f.eks. støtten til filmdistribution vist, at en

række film, hvis kommercielle muligheder ellers har været opfattet som begrænsede, har haft muligheder på andre europæiske markeder. Det forventes, at pilotprojektet vil nå op på en samlet værdi af ca. 320 mio. kr., hvilket er langt fra de store investeringer, som den audiovisuelle industri kræver.

Der er følgende delprojekter:

EFDO

EFDO er en forkortelse for 'European Film Distribution Office', der har til huse i Hamburg. Formålet er at styrke biografdistribution af de enkelte EF-landes film i de øvrige lande i fællesskabet. 25 film er blevet udbudt 107 gange i 13 lande (EF og Schweiz) og er blevet set af mere end 4 millioner mennesker. Der er især *low budget*-film der støttes, dvs. film der har kostet mindre end 2.250.000 ECU = ca. 17 mio. kr., idet ECU'en nogenlunde svarer til dollarkursen. Man regner med, at 80% af den europæiske film falder indenfor denne definition af *low budget*, og normalt kommer disse film ikke udenfor deres oprindelsesland.

Støtten gives i forhold til distributionsomkostningerne, dvs. kopipris, annoncering og versionering, men overstiger normalt ikke 50% af de totale omkostninger. Betingelserne er, at filmene bliver distribueret i mere end tre andre europæiske lande. Pt. er distributionen støttet med 2.760.000 ECU.

Den enkelte importør bliver altså indirekte opfordret til at finde sammen med distributører i andre europæiske lande om at finde film, man i fællesskab vil ansøge om importstøtte til. Og ifølge lederen af EFDO, Dieter Kosslick, prioriteres de mindre og små film, ligesom de mindre lande favoriseres. Sigtet er både en stimulering af disse films indtjening og selvfølgelig et stykke kulturpolitik: at udbedre kendskabet ikke til EF som institution, men til mangfoldigheden og forskelligheden der er karakteristisk for fællesskabet.

Af danske film har *Babettes gæstebud* og *Flamberede hjerter* fundet improtører i andre lande der har fået støtte, mens vi i Danmark har kunne se *Fjerne stemmer*, *stille liv*, *Greenaways Drowning by Numbers* og *Yaaba* pga. EFDO-støtten.

EVE

Er et helt nyt projekt til supplerende af EFDO ved at udvide distributionen til også at omfatte videomarkedet, der økonomisk har en større og stigende betydning i forhold til filmindtægterne. Gennem EVE vil man forsøge at forbedre mulighederne for at distribuere videofilm fra europæiske lande i andre europæiske lande. Man forsøger at opbygge et støttesystem, der skal mindske risikoen, der ellers får importører til at være tilbageholdende med at satse på videodistribution af et produkt med et formodet mindre markedspotentiale. Alternativt arbejder man med ideer om at skabe et netværk af mediateker og offentlige biblioteker til fremme af distributionen.

EURO-AIM

For at en film eller TV-produktion kan finde en improtør i et andet land kræves der ganske enkelt tilgængelig viden om hvilke produkter, der er i de enkelte lande. Festivaler tjener til udbredelse af denne viden, men her står de små og mellemstore uafhængige producenter på tærne af hinanden og skal endvidere markere sig også i forhold til et internationalt udbud. Det er ganske enkelt svært for en lille film at kunne råbe tilstrækkeligt højt til at blive bemærket.

EURO-AIM er en informationscentral, der indsamler oplysninger om de enkelte landes film- og TV-produktioner. Oplysningerne indkøres i en database og derfra er det muligt for producenter og distributører at få oplysninger om hvilke produkter, der er tilgængelige hvorfra. EURO-AIM er også repræsenteret på større film- og TV-festivaler og markeder, hvor man samlet kan gøre opmærksom på en række produktioner og dermed skærpe 'synligheden', som det hedder. Foreløbig har resultatet været salg af 900 programtimer, lancering af 20 europæiske co-produktioner og salg af 450 produktioner til amerikanske og canadiske markeder. Værdien af de

forskellige salg anslås til 10 mio. ECU. At benytte EURO-AIM er p.t. gratis og i øjeblikket indeholder databasen mere end 5000 titler.

IVENS

IVENS er endnu et nyt skud på stammen og har, som akronymet der refererer til den nyligt afdøde dokumentarfilms mester antyder, dokumentarfilmen som område. Projekt IVENS får som det indtil videre eneste EF-kontor vasis i København, hvor det vil blive placeret i sammenhæng med SFC og Nordisk Filmkontakt, det nyetablerede samarbejdsorgan for nordiske kort og dokumentarfilm. IVENS skal yde økonomisk støtte til research og projektudvikling af kort- og dokumentarfilm, men der skal indtil videre ikke kunne finansiere en egentlig produktion. Endvidere er det meningen, at IVENS skal være med til at skabe kontakter mellem forskellige europæiske finansieringspartnere, mens markedsføringen og distributionen stadig er et uafklaret spørgsmål, ligesom der er uafklarede spørgsmål omkring udvælgelsen af de film, der er egnet til distribution i andet end ophavslandet. Til den ende er der også behov for støtte til versionering og udarbejdelse af salgsmateriale m.m.

BABEL

Er forkortelsen for 'Broadcasting Across the Barriers og European Language', et projekt initieret af EBU – Den Europæiske Radiounion – MEDIA og AECT – en europæisk TV- og kultursammenslutning. Gennem BABEL ydes der støtte til eftersynkronisering og undertekstning af programmer til TV-transmission.

På længere sigt ser folk i BABEL gerne, at der etableres en egentlig uddannelse af oversættere med specielt kendskab til de forhold der gør sig gældende for tekstning resp. synkronisering af audiovisuelle produktioner.

Produktion

Ovennævnte projekter har alle været koncentreret om distribution. Men der er også projekter til fremme af produktion.

MEDIA

Under den bombastisk storkapitalistiske titel *Investeringsklubben MEDIA* gemmer sig et projekt, der tager sigte på at udvikle forskning, pro-

duktion og uddannelse den ny teknik til produktion af audiovisuelle programmer. Det gælder bl.a. High Definition TV, computeranimation, holografi og/eller tredimensional billedteknik.

Det ligger i hele dette projekt, at det er for de tunge drenge med kapitalbaglandet i orden. Her gælder det ikke den kulturelle udveksling mellem de europæiske lande, men et samarbejde mellem storindustrier, der i fællesskab skal kunne tage kampen op med Japan og USA. HDTV er her et særdeles centralt projekt.

SCRIPT

På et for danske film- og TV-folk mere jordnært niveau befinder Den Europæiske SCRIPT-Fond sig, thi her kan man med held hente støtte til manuskriptudvikling og arbejde. Fonden har haft 1164 ansøgere og 100 har fået støtte på i alt 2 mio ECU, heriblandt danske projekter af Jon Bang Carlsen, Henning Carlsen, Steen Rasmussen/Michael Wikke, Terje Dragseth og Friis Mikkelsen/Ole Stephensen.

Don Ranvaud er manuskriptkonsulent på projektet og har forklaret støttepolitikken som specielt rettet mod innovative tiltag for nye talenter/navne, og også han fremhæver en diskriminering til fordel for de mindre lande. Ellers bedømmes manuskripterne først og fremmest på historien, og dernæst tages der hensyn til om der er 'produktionspotentiale' i det, dvs. om det har mulighed for at blive til en film. Tilskud ydes som forskud på udgifter i forbindelse med udarbejdelse af drejebøger og forproduktion. Men folkene mener selv, at også projekter der ikke er blevet støttet, har haft gavn af fonden, idet deres projekter er blevet mere 'synlige'. Der er eksempler på at fonden har skaffet ansøgere, der ikke har fået støtte, kontakt til en producer, der har været interesseret i det pågældende projekt.

Som det er tilfældet med BABEL ser også SCRIPT-folkene gerne, at der etableres en form for uddannelse for forfattere og drejebogsforfattere.

CARTOON

Er navnet på Den Europæiske Forening for Aminationer, der har til formål at fremme produktionskapaciteten og styrke deltagelsen i den internationale filmdistribution. Til den ende sigter man mod at opbygge et netværk for alle europæiske

studier, for derigennem at skabe fælles produktionsstrukturer. Derved kunne man give sig i kast med større produktioner i den internationale konkurrence.

Også i CARTOON yder produktionsstøtte i form af tilskud til forproduktion og forsøgsserier, og ligeledes sigter man med en forbedret faglig uddannelse, især indenfor den nye teknik. En databank er oprettet med oplysninger om fagfolk, studier, projekter og uddannelser.

Uddannelserne

Også uddannelser forsøger man at tage højde for, idet foreningen af igangsættere indenfor den audiovisuelle sektor, der omfatter uddannelsesinstitutioner, produktionsselskaber, TV-selskaber og offentlige institutioner, har arrangeret undervisning for at hjælpe unge selvstændige producenter til bedre at håndtere de finansielle og kommercielle forhold omkring deres produktioner, og forøvrigt at give dem bedre indsigt i de styringsmetoder, der er forbundet med den audiovisuelle industri.

Der har været afholdt en række kurser rundt om i Europa, der er blevet vurderet som en succes, og nye kurser er allerede planlagt og har optaget 43 studerende ud af over 100 ansøgere.

Storproduktion

Endelig er man under MEDIA 92-projektet i gang med at etablere en fond med risikovillig kapital til investering i produktion. Der forventes, at startkapitalen vil blive på mellem 25 og 50 mio. ECU. Her vil der ikke blive taget kulturpolitiske hensyn til de små lande og produktionsselskaber eller til den europæiske strøm af kulturelle film og TV-programmer. Derimod vil der blive satset bevidst på film og TV-serier med forventet bredt kommercielt potentiale, også på verdensmarkedet. Det er big business med deltagelse af indtil videre unavgivne bankkonsortier og andre med tegnebogen i orden.

Det er altså ikke initiativer det skorter på. Også det audiovisuelle område er EF ved at etablere sig som et lokomotiv. Tilsyneladende forløbig en trækraft til fremme af de mindre nationale produktionsselskaber, nye kræfter og nye synsvinkler, og med et fornuftigt kulturpolitisk mål om at fremme den nationale films europæiske udbredelse og ikke at skabe uhyret 'den europæiske film'.